

Чисти

Джулиана
Багът

Превод Анна Стоева

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ

България

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизвеждани под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *Pure*

PURE © 2012 by Julianna Baggott

Jacket design by Anne Twomey and Elizabeth Connor

Jacket photographs © Kevin Twomey

Mechanical butterfly created by InsectLabStudio.com

Jacket © 2012 Hachette Book Group, Inc.

Превод Анна Стоева

Редактор Светла Стойкова

Коректор Ваня Петкова

Издава „Егмонт България“

1000 София, ул. „Христо Белчев“ 21

www.egmontbulgaria.com

Отпечатано във „Фолиарт“ ООД, Добрич, 2012

ISBN 978-954-27-0787-5

Пролог

Във въздуха се носеше тихо монотонно жужене в продължение на около седмица след Детонациите. Бяхме изгубили представа за времето. Небето беше затулено с тъмен похлупак от почернели облаци, а въздухът бе натезжал от пепел и сажди. Така и не разбрахме дали беше самолет, или някакъв друг летателен апарат, тъй като небето беше цялото прихлупено. Но не е изключено да съм зърнал метален търбух, приглушен отблясък от корпус, който за миг се гмурва надолу, а после изчезва. Куполът също беше скрит от погледите ни. Сега обял в ярка светлина на хълма, тогава приличаше на мъждукащо сияние в далечината. Имах чувството, че се рее над земята, подобно на кръжащо в орбита светещо кълбо.

Жуженето говореше за някаква въздушна операция и затова се питахме дали няма да има още бомби. Но какъв беше смисълът? Всичко беше унищожено, заличено или пометено от огъня. Земята беше покрита с тъмни гъолове от черен дъжд. Някои пиха от тази вода и умряха. Белезите ни бяха пресни, а раните и деформациите – незараснали. Навред се влачиха и накуцваха оцелели – една мъртвешка процесия – с надеждата да открият пощадено от разрухата място. Но се отказахме. Станахме безучастни. Не потърсихме подслон. Може би някои се надяваха, че ще бъде оказана помощ на пострадалите. Може и аз да съм се надявал на същото.

Онези, които бяха в състояние, се покатериха върху руините. Аз не бях сред тях – десният ми крак беше откъснат до коляното, а ръката ми се покри с мехури заради тръбата, която

използвах вместо бастун. А ти, Преша, беше само на седем, дребничка за възрастта си, с болезнена незараснала рана на китката и пресни изгаряния по лицето. Но въпреки това беше пъргава. Ти се покатери на върха на камара отломки, за да бъдеш по-близо до звука, който те привличаше, тъй като бумтеше властно и идваше от небето.

В този момент въздухът придоби форма, навред над нас се забелязваше трептящо, пърхащо движение – небето се покри с единични, безтелесни крила.

Хартийки.

Те се спускаха надолу, застилайки земята около теб като огромни снежинки, също като онези, които децата изрязваха от прегънатата хартия и залепяха на прозорците на класната стая, но вече посивели от просмукания с пепел въздух и вятър.

Ти вдигна една от земята, като всички други, които бяха в състояние, докато накрая листчетата не свършиха. Подаде ми хартийката и аз я прочетох на глас.

Братя и сестри, знаем, че сте тук.
Един ден ще излезем от Купола
и ще дойдем при вас с мир.
Засега ще бдим отдалече,
с чувство на милосърдие.

„Също като Господ – прошепах аз. – Ще бдят над нас също като нашия милостив Бог.“ Не бях единственият, който мислеше така. Някои от хората бяха обзети от благоговение. Други – от гняв. Но всички бяхме стъписани, зашеметени. Дали щяха да поканят някои от нас да влязат през портите на Купола? Или щяха да оставят всички ни навън?

От тогава щяха да минат години. И те щяха да забравят за нас.

Но в началото хартийките бяха много ценни – нещо като парични знаци. Но това беше за кратко. Тъй като страдахме прекалено много.

Щом прочетох хартийката, аз я сгънах и казах:

– Ще я пазя вместо теб, съгласна ли си?

Не знам дали ме разбра. Изглеждаше далечна и притихнала, лицето ти беше безизразно с ококорени очи, също като на куклата ти. Вместо да кимнеш със собствената си глава, ти кимна с главата на куклата, която завинаги щеше да остане част от теб. Очите ѝ примигваха едновременно с твоите.

Дълго живяхме така.

Преша

ШКАФОВЕ

ПРЕША ЛЕЖИ В ШКАФА. Ето къде ще спи, когато навърши шестнайсет – почернял шперплат, който притискаше плътно раменете ѝ, душен въздух и просмукана вътре пепел. За да оцелее, ще трябва да бъде послушна, кротка и скрита, докато ОСР патрулира нощем по улиците.

Тя отваря вратата с лакът и вижда дядо си, който седи на стола си до външната врата. Вентилаторът, заседнал в гърлото му, тихичко се върти. Малките пластмасови перки се задвижват на едната страна, когато вдиша, и на другата, когато издиша. Дотолкова е свикнала с вентилатора, че могат да минат месеци, без да му обръща внимание, но тогава ще дойде момент, като сега например, когато се чувства дистанцирана от живота си и всичко я учудва.

– Е, смяташ ли, че ще можеш да спиш тук? – пита я той. – Харесва ли ти?

Тя ненавижда този шкаф, но не иска да го огорчава.

– Чувствам се като гребенче в кутийка – казва тя. Двамата живеят в задното складово помещение на една изгоряла бръснарница. Това е една малка стаичка с маса, два стола, два стари дървени палета на пода – единия за дядо ѝ, а другия за нея – и ръчно изработен птичи кафез, окачен на кука на тавана. В помещението се влиза и излиза през задната врата на склада, която извежда на тясна уличка. Преди в шкафа

са държали различни бръснарски принадлежности – кутии с черни гребени, шишенца син „Барбасол“¹, тенекиени кутии с крем за бръснене, грижливо сгънати кърпи за ръце и бели престилки, които се връзвали на врата. Сигурна е, че ще сънува, че е син „Барбасол“, затворен в шишенце.

Дядо ѝ започва да кашля. Вентилаторът се завърта шеметно. Лицето му става моравочервено. Преша се измъква от шкафа, отива бързо при него и започва да го тупа по гърба, усещайки ребрата му. Заради кашлицата хората са спрели да търсят услугите му. Преди той беше собственик на погребално бюро, а после всички го знаеха като шивача на плът, тъй като започна да прилага уменията си върху живите. Тогава тя му помагаше, като промиваше раните с алкохол, подреждаше инструментите, а понякога се случваше да държи някое съпротивляващо се хлапе. Сега обаче хората смятат, че има инфекция.

– Добре ли си? – пита го Преша.

Лека-полека дишането му се възстановява.

– Да – кима той, след което вдига тухлата от земята и я поставя на ампутирания си крак, точно над засъхналите сухожилия. Тухлата е единствената му защита срещу ОСР. – Този шкаф е единствената ти възможност – добавя дядо ѝ. – С времето ще свикнеш.

Преша знае, че трябва да проявява повече признателност. Дядо ѝ беше построил скривалището преди някоко месеца. Шкафовете обхващат цялата задна стена, която разделя бръснарницата. Повечето от онова, което е останало от рухналата бръснарница, е изложено под открито небе, тъй като голяма част от покрива е напълно отнесена. Дядо ѝ бе извадил от шкафовете всички чекмеджета и лавици. А по цялата дължина на гърба на шкафовете той бе поставил фалшив панел, който служи като скрита врата, извеждаща в самата бръснарница – панел, който Преша ще може да отвори, в случай че се наложи да избяга в бръснарницата. А после накъде? Дядо ѝ беше ѝ показал една стара напоителна тръба,

¹ „Барбасол“ – марка американски продукти за бръснене. – Б.пр.

където да се скрие, докато ОСР претърсва склада, при което със сигурност ще открие стария шкаф, а той ще им каже, че е изчезнала още преди седмици, може би завинаги, и че вероятно вече е мъртва. Опитва се сам себе си да убеди, че ще му повярват и че тя ще може да се върне обратно, след което ОСР ще ги остави на мира. Но, разбира се, и двамата знаят, че това е малко вероятно.

Познавала беше неколцина по-големи деца, които бяха избягали – момче на име Горс и по-малката му сестра Фандра, с която бяха добри приятелки, преди да замине заедно с брат си преди няколко години, още едно момче с липсваща челюст и двойка хлапета, които бяха казали, че щели да се оженят някъде далече от тук. Носи се мълвата за някаква нелегална организация, която извежда децата от града, покрай Разтопените земи и Мъртвите полета, където може да има още оцелели – дори цели цивилизации. Кой знае? Но това са само слухове, благородни лъжи, чиято цел е да всяват утеха. Понеже онези деца изчезнаха. И повече никой не ги видя.

– Да, ще имам време да свикна, ще разполагам с цялото време на света, точно след две седмици – казва тя.

Щом навърши шестнайсет, ще бъде заточена в задната стаичка и ще трябва да спи в шкафа. Дядо ѝ я беше накарал да обещае, че повече няма да скита. „Ще бъде прекалено опасно да излизаш. Сърцето ми няма да го понесе.“

И двамата са чували слуховете какво се случва с онези, които отказват на шестнайсетия си рожден ден да се явят в щабквартирата на ОСР. Тогава те отвеждат, като те изкарват от леглото, докато спиш. Отвеждат те, докато се шляеш сам из руините на града. Отвеждат те – на когото ще и колкото ще да платиш – не че дядо ѝ би могъл да си позволи да плати нещо на някого.

Не се ли явиш сам, тогава те отвеждат те. И това не е никакъв слух. А самата истина. Говори се, че те отвеждат някъде надалеч, където правят така, че да забравиш да четеш – ако, разбира се, си се научил, какъвто е случаят с Преша. Дядо ѝ я беше научил на азбуката, след което ѝ беше показал Пос-

ланието: „Братя и сестри, знаем че сте тук ...“. (Вече никой не говори за Посланието. Дядо ѝ е скрил някъде хартиятката.) Говори се, че после те учат как да убиваш, като използват живи мишени. И също, че или се научаваш да убиваш, или – ако си прекалено деформиран от Детонациите – те превръщат в жива мишена, което означава край с теб.

А какво става с децата в Купола, когато навършат шестнайсет? Преща предполага, че е също като Преди – торта, подаръци в ярки опаковки и натъпкани с бонбони плюшени играчки, които увесваш някъде нависоко и после налагаш с пръчка.

– Може ли да изтичам до пазара? Корените са на свършване.

Преща приготвя доста добре някои видове корени. Те са основната им храна. Освен това ѝ се иска да излезе малко на въздух.

Дядо ѝ я поглежда с безпокойство.

– Пък и името ми дори не е в разлепените списъци – добавя тя.

Официалният списък на онези, които трябва да се явят пред ОСР, е разлепен из целия град и съдържа събрана от ОСР информация – имена и рождени дати, подредени в две спретнати колонки. Групата се беше появила скоро след Детонациите под името „Операция спасяване и разузнаване“, като организираше медицински екипи, които се провалиха, изготвяше списъци на оцелелите и на загиналите и накрая сформира малка милиция за поддържане на реда. По-късно ОСР се превърна в „Операция свещена революция“, чиито нови лидери сега управляват, всявайки страх, и възнамеряват един ден да превземат Купола.

ОСР настоява всички новородени да бъдат регистрирани – в противен случай родителите ще бъдат наказани. ОСР извършва също и произволни внезапни обиски по домовете. Но хората се месят толкова често, че е невъзможно дирите им да бъдат проследени. Вече не съществува такова нещо като адреси – каквото е останало, е разрушено и унищожено,

а имената на улиците са заличени. Тъй като името ѝ не е в списъка, всичко това ѝ изглежда някак нереално. Преша се надява името ѝ никога да не се появи там. Може би са забравили за съществуването ѝ или са изгубили част от досиетата, сред които и нейното.

– Освен това – добавя тя. – Имаме нужда от още запаси.

Трябва да осигури колкото може повече продукти, преди дядо ѝ да поеме обиколките на пазара. Нея я бива повече в разменната търговия, винаги е било така. Мисълта какво ще стане, когато дядо ѝ се заеме с всичко това, не ѝ дава мира.

– Е, добре – отговаря той. – Кепърнес още ни е длъжник за това, дето заших врата на сина му.

– Кепърнес – повтаря тя. Кепърнес беше изплатил дълга си преди известно време. Понякога дядо ѝ помни само каквото му изнася. Тя се приближава до лавицата под пропукания прозорец, където са наредени цял куп дребни фигурки – малки навиващи се играчки: подскачащи пилета, пълзящи гъсеници, една гугутка с малка щракаща човчица. Изработва ги от парчета метал, стари монети, копчета, панти, механизми – все неща, които изнамира сред руините на града. Но най-любима ѝ е пеперудата. Само от нея има изработени половин дузина екземпляри. Скелетът на пеперудите е направен от зъбците на стари черни бръснарски гребени, а крилата са ушити от парченца бяла престилка. Щом бъдат навити, пеперудите започват да махат с крила, но Преша още не е успяла да ги накара да полетят.

Тя взима една от пеперудите и я навива. Крилата ѝ потрепват, първайки няколко пращинки пепел, които се завъртат. Въртяща се пепел – не е толкова лошо. Всъщност дори може да се каже, че ефирното им въртене е красиво. Не че иска да съзира красота в него, но не би могла иначе. Тя открива малки късчета красота навсякъде – дори в грозотата. В тежките облаци, затулили небето, поръбени понякога с тъмносино. От земята все още се вдига роса, която се събира на ситни капчици по почернелите стъкла.

Докато дядо ѝ се е загледал навън, Преша мушва пепе-

рудата в една торбичка. Тя използва фигурките за разменна търговия, откакто хората не идват вече при него, за да закърпи нещо по тях.

– Знаеш ли, късметлии сме, че имаме това място – плюс план за бягство – обажда се дядо й. – Късметлии сме от самото начало. Защото успях да стигна на летището навреме и да те намеря заедно с майка ти в зоната за получаване на багажа. Ами ако не бях чул за задръстванията? Ако не бях излязъл по-рано? А майка ти, *тя беше толкова красива* – добавя той – *и толкова млада*.

– Да, знам – отвръща Преша, стараейки се да скрие нетърпението си, тъй като тази реч ѝ е до болка позната.

Дядо ѝ говори за деня на Детоначиите, преди точно девет години, когато тя е била на седем. Тогава баща ѝ бил извън града по работа. Кривокрак архитект със светла коса, както обича да казва дядо ѝ, но добър куотърбек². Футболът бил порядъчен спорт, който се играел на затревен терен, със закопчавашки се шлемове и рефери, които надуват свирки и размахват цветни флагчета. – И какво от това, че баща ми е бил кривокрак куотърбек, щом не го помня? И каква полза да имаш красива майка, щом не можеш да си представиш лицето ѝ?

– Не говори така – казва дядо ѝ. – Разбира се, че ги помниш!

Но тя не може да направи разлика между разказаните от дядо ѝ истории и собствените си спомени. Например, зоната за получаване на багажа. Дядо ѝ бе обяснявал отново и отново – за чантите на колелца, за голямата движеща се лента и за служителите от охраната, които обикаляли наоколо като добре обучени овчарски кучета. Но това спомен ли е? Майка ѝ се бе забила право в едно стъкло, умирайки намясто, разказал ѝ бе дядо ѝ. Но дали това е спомен, или Преша просто си го е представила? Майка ѝ е японка, което обяснява лъскавата черна коса на Преша, очите с формата на бадем и равномерния тен на кожата ѝ, с изключение на онова малко ме-

2 Куотърбек – нападател в американския футбол, който реализира стратегията на отбора. – Б.пр.

стенце с вид на лъскав, розов полумесец около лявото ѝ око. А по бащина линия кожата ѝ е едва-едва посипана с лунички. Шотландо-ирландец, казва за себе си дядо ѝ, но това не ѝ говори почти нищо. Японци, шотландци, ирландци? Градът, в който баща ѝ е бил по работа – както и останалата част от света, доколкото се знае, е напълно унищожен, заличен. Японци, шотландци, ирландци – тези определения вече не съществуват. МЛБВ³ – изрича натъртено дядо ѝ – така се казваше летището. Успяхме да се махнем оттам, като последвахме останалите оцелели. Вървахме дълго с несигурни крачки в търсене на безопасно място. Краката не ни държаха, но спряхме чак когато стигнахме в този град, тъй като се намира недалеч от Купола. Иначе живеем западно от Балтимор и на север от Ди Си⁴. Тези неща отново не ѝ говорят нищо. МЛБВ, Ди Си – това са просто букви.

Родителите ѝ са непознати. Ето кое я убива, защото ако те са непознати за нея, как би могла тя да опознае себе си? Понякога се чувства така, сякаш нищо не я свързва с този свят, сякаш се носи в пространството като мъничка пращинка въртяща се пепел.

– Мики Маус – казва дядо ѝ. – Не го ли помниш?

Ето кое го изумява най-силно – това че Преша не помни Мики Маус и пътуването до Дисни Уърлд, от което се завършвали тогава.

– С големи уши и бели ръкавици?

Преша се спира пред кафеза на Фридъл. За изработката на клетката са използвани спиците на старо колело, тънък метален лист, служещ като под, и малка метална вратичка, която се плъзга нагоре-надолу. Вътре в кафеза на една пръчка клечи Фридъл – цикада с механични крила. Преша промушва пръст между тънките спици и милва нежно филигранните крила. Имат го, откакто се помни. Понякога Фридъл все още пърха с крила, стари и ръждиви. Той е единственият домашен любимец на Преша. Като беше малка, го

3 МЛБВ – Международно летище Балтимор-Вашингтон. – Б.пр.

4 Ди Си – От английското DC – окръг Колумбия. – Б.пр.

нарече Фридъл, понеже, когато го пускаха да лети из стаята, той надаваше писклив крясък, който звучеше, като че ли казва: „Фридъл! Фридъл!“. През всички тези години тя поддържа в изправност чарковите му с помощта на маслото, което бръснарите са използвали някога за смазване на ножиците.

– Помня Фридъл – казва тя. – Но не помня никаква гигантска мишка с бели ръкавици.

Зарича се, че някой ден ще излъже дядо си, само и само да сложи точка на цялата тази история.

Какво помни за Детонациите ли? Ярката светлина – сякаш греят хиляди слънца. Помни също, че държеше кукла. Но не е ли била прекалено голяма за кукла? Главата на куклата беше закрепена за светлокафяво парцалено тяло с гумени ръце и крака. На летището Детонациите предизвикаха взрив от ослепителна светлина, която изпълни цялото ѝ зрение, преди светът наоколо да избухне или в някои случаи да се стопи. Различни материи се вплетоха една в друга и главата на куклата се превърна в нейна ръка. И, разбира се, сега познава добре главата на куклата, защото е част от нея – мигащите очи, които се затварят при всяко нейно движение, заострените пластмасови черни мигли, дупката между пластмасовите устни, където трябва да пасне пластмасовото шише, и гумената глава, заела мястото на ръката ѝ.

Тя плъзва здравата си ръка по главата на куклата. Усеща изпъкналите кокалчета на пръстите си вътре, ръбчетата и неравностите на ставите, изгубената ръка, станала едно цяло с гумения череп на куклата. Ами изгубената ръка, какво усеща с нея? Плътно, притъпено докосване на нормалната си ръка. Ето какво изпитва за времето Преди – то е там, може да го почувства, едно слабо усещане в нервните окончания, едва осезаемо. Очите на куклата се затварят. Дупката между свитите устни е потъмняла от сажди, сякаш и куклата е вдишвала от онзи въздух. Преша изважда вълнен чорап от джоба си и го нахлузва на главата на куклата. Покрива я винаги, когато излиза навън.

Продължи ли да се мае тук, дядо ѝ ще почне да разправя

истории за случилото се с оцелелите след Детонациите – за кървавите побоища в халетата на огромните хипермаркети, където обгорелите и деформирани оцелели се биели за туристически печки и рибарски ножове.

– Трябва да отида, преди да приберат сергиите, което ще рече преди вечерните патрули.

Преша пристъпва към мястото, където е седнал, и го целува по загрубялата буза.

– Но само до пазара. Никакво клошарстване – отговаря той, след което навежда глава и се изкашля в ръкава на ризата си.

Но тя излиза с ясното намерение да поклошарства. Това е любимото ѝ занимание, да събира разни нещица, от които после да изработва фигурките си.

– Добре – обещава тя.

Дядо ѝ продължава да стиска тухлата, но изведнъж тя съзира тъга и отчаяние в този жест, сякаш признание за слабост. Би могъл да свали първия войник от ОСР, но не и втория или третия. Те обикалят винаги на шайки. Иска ѝ се да изрази гласно онова, което и двамата знаят: нищо няма да излезе от това. Може да се крие в тази стая и да спи в шкафа. А щом чуе камиона на ОСР да спира на задната уличка, може да отстрани фалшивия панел и да избяга. Но после няма къде да отиде.

– Не се бави – казва дядо ѝ.

– Няма – а после, за да го накара да се почувства по-добре, добавя: – Имаш право за нас. Наистина сме късметлии.

Но всъщност не е убедена в това. Късметлии са хората в Купола, които играят на своите спортни игри с шлемове, ядат торта, живеят с близките си и никога не се чувстват като въртящи се пращинки пепел.

– Помни това, момичето ми.

Вентилаторът на гърлото му се завърта. По време на Детонациите той беше държал малък ръчен електрически вентилатор – беше през лятото. И сега вентилаторът ще бъде винаги част от него. Понякога му е трудно да диша. Въртя-

щият се механизъм се задръства с пепел и храчки. Един ден пепелта, която се събира в белите му дробове, ще го убие и вентилаторът ще спре с пуфтене.

Тя пристъпва към външната врата и я отваря. До слуха ѝ достига крясък, сякаш издаден от птица. Тогава нещо тъмно и рунтаво профучава край близките камъни. Вижда едно от влажните му очи, втрещено в нея. То изръмжава, разтваря тежките си тромави крила и офейква, вдигайки се нагоре към сивото небе.

Понякога ѝ се струва, че някъде там горе чува бръмчащия двигател на летателен апарат. Улавя се, че претърсва небето с поглед за същите онези хартийки, изпълнили го преди време – как само описва дядо ѝ покрилите го крила! Може би някой ден ще дойде друго Послание.

Животът им няма да остане още дълго такъв, мисли си Преша. Скоро всичко ще се промени завинаги. Просто го усеща.

Преди да излезе на уличката, тя хвърля поглед назад и вижда, че дядо ѝ я наблюдава със същия онзи поглед, с който понякога се взира в нея – сякаш вече си е отишла, сякаш е потънал в скръб.

Снимка: Laura Ciociola

Джулиана Багът е призната авторка на бестселъри, която пише и под литературните псевдоними Бриджит Ашър и Н.Е. Боуд. Има седемнадесет публикувани книги, сред които романи за възрастни, за по-млади читатели и сборници с поезия. Произведенията ѝ са излизали на страниците на „Ню Йорк Таймс“, „Вашингтон Поуст“, „Бостън Глоуб“, „Най-добрата американска поезия“, „Най-добрата креативна документалистика“, „Риъл Симпъл“, на NPR.org и са били четени в предаванията „Да поговорим за нацията“ и „Тук и сега“ на Националното обществено радио. Романите ѝ са влизали в подбора на книги за лятното четене на списание „Пийпъл“, книга на седмицата на „Вашингтон Поуст“, подбора на „Буксенс“, подбора на литературната секция на „Бостън Хералд“ и в списъка на „Киркус“ за книги на годината. Романите ѝ са издадени в над петдесет чужди страни. Тя е преподавателка в Програмата за творческо писане към Държавния университет на Флорида и учредител на организацията с нестопанска цел „Деца в нужда – книги на служба“.